

První pocit.

První pocit neznamená povrchní soud, dávám na něj čím dál více. Tehdy ke mně mluví instinkty, hlubiny vědomí, vnitřní zdroje, zde se neřídím mozkiem, ale srdcem, buňkami, vůní, dotykem. První pocit je často trefa. A někdy se zmýlím, bohužel. Zde na mne okamžitě vyskočilo téma tak příznačné pro dnešní moderní svět, totiž snaha vyhovět všem, při střelbě zasáhnout vše, být to, ale i tamto čáťámhleto. Princip chytré horákyně. Jenže to možná nejde. Filip říká, že chce vytvořit své, zároveň naše i všech, Michal a Petra zase v zadání kladou vedle sebe protiklady. Má otázka pro toto zadání a tento diplom jest tedy tato – lze toto vše vyřešit? Ve svém věku jsem už přijal princip, že něco vyřešit nelze, také nelze být u všeho, nelze se zavděčit všem a nelze být dokonalý. Vymyslet současné bydlení na tuto charismatickou parcelu, bez konkrétního investora, s volnou rukou, bez omezení rozpočtem a počtem bytů vypadá tak snadné. A není. Neb to je ta chytrá horákyně. Milujeme tep velkoměst, ale vyhledáváme tichou krajinu, chceme být uprostřed dění, ale potřebujeme klid, jsme společenští tvorové, ale bojíme se davu. Proto ty developerské titulky: Uprostřed zeleně, avšak u metra! Bydlení v přírodě, přitom centru na dosah! Luxusní bydlení v minimalistickém duchu! Nejsou to protimluvy?

Zadání.

Vedoucí ateliéru v zadání říká, že jediné, co je pro toto místo jasné, je, že nelze jít do bloků. Souhlasím, kouknu-li se na orthofotomapu, bloky jsou tak daleko. Ale možná proto, že nejsou nikde kolem a tak každý nově příchozí, kdo zde staví, si pak řekne totéž. A možná mnohé blokové čtvrti se na zelené louce postavily, s vědomím, že někdo přijde po mně a zkrátka naváže. Proč by to tak mimochodem nemohlo být zde? Téma výhledu neboli stavět na kopci – krásné téma. Individuální vs. kolektivní, otevřenost vs. uzavřenost, soukromé vs. společné. Ale co když se prostě člověk musí rozhodnout? Tak kolektivní hergot nebo individuální doprkýnka? Tak dobro nebo zlo? Pracujeme s čím dál více pojmy aneb čím jsme chytřejší, tím slabší. Relativizujeme. Chceme být tak rozkročení napříč všemi souvislostmi, že nevidíme své špičky bot. Připomíná mi to pohádku od Olgy Scheinpflugové – Princ Aldebaran, který celý život snil o své vysněné hvězdě, až stár, již unaven spočinul na žebříku, po kterém celý život dychtivě šplhal vzhůru a náhodou se podíval dolů. A tam jedna zářila – Země. Ale zpět k zadání – parcela s potenciálem, zelená země zde leží, jen ji vytěžít. A kolem všechny možné typologie – toť symbol oné moderní všehochuti. Architekt pejsek a developerka kočička si dělali dort. Není konkrétní investor, Michale a Petro – moc jim to neusnadňujete. Je to těžké navrhování, když zadavatel nezadá počty, neomezuje a nekontroluje.

Urbanismus, koncept.

Filip říká, že lokalita je specifická svou typologickou různorodostí a dokládá to množstvím konkrétních fotek. Souhlasím. Dále říká: „bydlení fungující jako alternativa ke stěhování za město“ – chvályhodný záměr (bez ironie). Princip přivlastnění prostor – uff, už jsem se bál, že v duchu moderního levičáctví se budeme bát toto vyslovit. Vytváří základní strukturu cest uvnitř pozemku – je logická a uvěřitelná. Orientuje objekty východ – západ – dobré. Jde proti vrstevnicím – proč? Fenomén urban sprawl – bohužel dnešní i budoucí téma, naše města čím dál více srůstají do bezbřehých aglomerací, až pokryjeme celou Zemi plísni našich obydlí a zvěř bude štvána kdesi uvnitř. Co proti tomu Filipe děláte? Otázka bez jízlivosti, chci jen vědět. Dále říkáte, že navrhujete dva typy domů, vidím jeden neb geometrie objektů je tak výrazná, že sjednocuje, čtyři či pět podlažní, pro mě podobné objekty, ale vůbec to nevadí, lokalita jako celek je bohatá. Zdůvodňujete uskakování tím, že vzájemným překrýváním onoho tvarování vznikají specifická řešení. Hm, asi ano, ale kdyby to nebylo, zhroutil by se Vám základní urbanismus? Přemýšlíte o prostorách mezi domy – a dobře. Bohužel princip veřejné/poloveřejné/soukromé (jak hladivé intelektuální architektonické pojmy) bude stejně záviset na lidské nobilese a povaze. Naštvaný člověk Vás vyžene odkudkoliv a velkorysý nechá pokojně kráčet kdekoliv, ať architekt nakreslí cokoliv.

Architektura.

Podívá-li se člověk na situaci, vidí zvláštní uskakované tvary, jakési bakterie. Pak objeví obrazy oněch domů a je překvapen – má to římsy, tradiční okna, omítku, komíny. Avšak vše v moderním duchu, pěkné,

uměřené, vyvážené (až moc, trocha nedokonalosti a kontroverse by tomuto mladému věku neškodila). Jediná věc, která mě tahá za oko je ona dvojité římsa u střechy, myslím, že to ty domy dělá starší. Filipe znovu se vracím k onomu uskakování - neb na první pohled není nutnost, slunce všude dost, zelená louka, výhled do dál, kontext žádný, poblíž žádné vysoké domy, které by Vám stínily. Vše tím prodražujete. Navrhujete nadstandardní cenovou kategorii bydlení. Neb všechny ty patvary stavební firma investorovi spočítá, ten to zase spočítá Vám a Vy kvůli vysoké hypotéce budete chodit déle do práce. Odpovíte-li mi design, ok, možná jde o to ozvláštnit tak velký objem jednoho zásahu. A jednoduchá a pádná odpověď na všechny tyto mé otázky může být ta, že to zkrátka zásadně mění výraz jednotlivých objektů, že jde o uměleckou licenci. A to beru. Láme to slunce, stíny, vytváří plasticitu, dělá to zvláštní siluetu domů. Okna jsou pro všechny světové strany podobná – neměla by být odlišná vůči množství slunce? Dnes už se možná patří dávat ta nejmenší na jih (blbý vtip, vím, vzhledem ke klimatickým změnám). Proč nelze vylézt na ty zelené střechy?

Dispozice.

Na první pohled jako by nejprve vznikl tvar domu a do něj byly (někdy drhnouce) vepisovány půdorysy. Zlámané příčky mezi pokoji, nepravidelné místnosti – disharmonické, zařiditelnost nekomentuji, ale energeticky neklidné (speciálně některé ložnice). Patvary naopak nevadí obývacím pokojům a ano – to vše vytváří zajímavé průhledy, atypická zákoutí, člověčinu. Na pohled druhý je ale zřejmé, že o nich bylo dumáno, byly prožity, detailně zkresleny. Interiérové perspektivy jsou krááásné, ihned k nastěhování, přesto bych jako kupující ocenil jednodušší místnosti, s více prázdnými stěnami (je hodně oken). Toť ale subjektivní a vlastně nepříliš důležité.

Veřejný prostor.

Prostory mezi domy vypadají přirozeně, ano, některé jsou jakoby něco mezi ulicí a záhumním, vidím zajímavou, nezařaditelnou atmosféru, zde jste se dotkl něčeho mezi městem a vesnicí.

Konstrukce, technologie.

Monolit, zateplen - současná klasika, parkování důsledně pod zem – toť princip doby – „ošklivé“ věci schovat a navenek se to pak tváří jako domy v zahradách. Ve skutečnosti jde ale o intenzivní využití parcely, myslím, že zde bude velký obrat aut a tomu neodpovídá charakter vjezdů. Dešťové vody do retencí – doporučil bych klidně více pracovat s vodou na povrchu, zlepšuje prostředí. Zajímá mě způsob vytápění objektů, nějaká energetická bilance, úvahy o provozních nákladech budov, úvahy třeba o použití panelů (vzhledem k onomu uskakování), možná něco konkrétnějšího o zeleni, která bude čím dál více téma.

Grafická úroveň, plány, kultura výkresů.

Výborná, v tomto ateliéru tradice, blahopřeji.

Celkové hodnocení.

Myslím, že jde o profesionální a pečlivou práci, právě **proto** bych Filipovi navrhl B, pak si ale představím i jiné diplomy, kontext a zvyšuji na **A**. Filipe buďte více křehký, chvějivý, nejistý a chybujte, dělat ošklivé věci (kvůli hledání, ne pro netaalent) je osvobozující. Obraz tohoto bydlení je pro mne tak trochu obrazem současné Evropy. Bohatý, klidný a přiměřený svět. Svět, který má tradice za zády a princip řízeného pokroku v žilách. Ozvlášťujeme teď tedy všechnu tu starou krásu, kterou jsme během staletí vytvořili (vracím se k těm interiérum). To ale nestačí. Potřebujeme též divokost, živelnost, těžkosti, barbarství. A to má onen svět ležící mimo náš kontinent, ten, který si na nás dělá zálsusk. Je teď na nás, zda se dokážeme posunout dále.

9.1.2021, David Kraus.